

man forsøge i korte Træk at optegne Hovedlinierne af de Resultater, som Ekspropriationen efter Flertallets Opfattelse ufejlbarligt maa komme til at føre med sig.

I første Linie rejser sig her Spørgsmaalet om, hvor store Kapitaler Staten vilde komme til at ofre paa Ekspropriationens Gennemførelse, og i saa Henseende har man foran paa Sp. 2645 et Udgangspunkt i de 30 Mill. Kr., som De danske Sukkerfabrikker maa antages at have indestaaende i Bedriften allerede for omtrent et Aar siden, men dette Beløb er aabenbart langt fra tilstrækkeligt. — Her maa først og fremmest erindres, at de faktisk tilstedeværende Kapitaler intet som helst indeholde som Vederlag for den Indtægt, Beskyttelsen giver, saa længe Lovene af 1908 staa ved Magt. Denne Indtægt, der med den stadigt stigende Produktion ogsaa kan forudsættes at ville stige, kan under Hensyn hertil neppe regnes til mindre end 2 Mill. Kr. aarlig (sammenlign Sp. 2653), og selv om denne Beskyttelse neppe kan tænkes opretholdt ret længe, er der dog ingen Tvivl om, at Sukkerfabrikkernes Aktiekurs i nogen Maade er baaren op af den i Toldloven — og til Dels vel ogsaa af den i Afgiftsloven indsatte Revisionsbestemmelse*), hvorefter Rigsdagssamlingen 1916—17 staaar som yderste Frist for Indbringelse af nye Lovforslag denne Sag vedrørende.

Hvorvidt det vil være muligt endnu før 1916—17 at faa gennemført en yderligere Nedsættelse eller fuldstændig Ophævelse af Beskyttelsen, kan man ingen Sikkerhed have for, men Flertallet (undtagen Reventlow) finder dog Anledning til at udtale Ønsket om, at det maa ske saa snart og saa fuldstændigt, som de finansielle og andre foreliggende Forhold tillade det, men naar man ser, at selv en fuldstændig Ophævelse af Beskyttelsen fra det ved Revisionsbestemmelserne antydede Tidspunkt ikke vilde kunne forhindre, at der fra nu af og indtil da igennem Beskyttelsen er tilflydt Fabrikkerne adskilligt over en halv Snes Millioner Kr., er det desværre vel neppe for sangvinsk, om Aktionærerne værdsætte deres Aarsindtægt af 2 Mill. Kr. til en Kapitalværdi af 10 Mill. Kr.

Vi staa imidlertid her overfor et isoleret Spørgsmaal af ganske særlig Interesse, som det vil være nødvendigt at dvæle lidt nærmere ved: — Medens man fra Demokratiets Side her i Landet, maaske med ganske enkelte Undtagelser**), gennem Tiderne har hævdet Ønskeligheden af at komme bort fra saa at sige al Beskyttelse og Told — og da ganske særligt paa store almene Nødvendighedsartikler, staaar man her for første Gang overfor et positivt Forslag, der gaar i stik modsat Retning, idet man ved Ekspropriationen med uomgængelig Nødvendighed vilde blive tvungen til at kapitalisere Beskyttelsen og udbetale Kapitalværdien til de nuværende Aktieejere. — Ad denne Vej kommer man i alt Fald aldrig bort fra Beskyttelsen, man opnaar tværtimod helt eller delvis at fæstne den for bestandig! En saadan Udsigt kan nok faa Tænderne til at løbe i Vand hos mangan Besidder af beskyttet Industri; men for Udvalgets Flertal synes det, som om Forslagsstillerne her have grebet deres Tanke an fra den rent bagvendte Ende: — vil man endelig ekspropriere, bør man dog sørge for at have Beskyttelsen fjernet først for ikke som her at komme til at ekspropriere den med.

Men selv med de 30 Millioner som virkelig Kapital og 10 Millioner for Beskyttelsen er man langt fra paa Højde med det Beløb, en Ekspropriation af Sukkerfabrikkerne i Dag maatte antages at ville koste: — en gammel, velleddet, bundsolid Forretning med en fortrinlig oparbejdet Kundekreds er uomtvistelig langt mere værd

*) Toldlovens § 41 siger: „En Revision af nærværende Lov bliver ved et af Regeringen fremsat Lovforslag at forelægge Rigsdagen i Oktober 1916“, og Afgiftslovens § 9 siger: „Forslag til Revision af denne Lov forelægges senest i Rigsdagssamlingen 1916—17“.

**) Jfr. f. Eks. Landstingstidende 1906—07, Sp. 829.